

Dansk Center
for Undervisningsmiljø
Danish Centre of
Educational Environment

www.dcum.dk
dcum@dcum.dk
tlf. +45 722 654 00 · fax +45 722 654 01 ·
Postboks 2077 · Blommevej 40 · DK-8930 Randers NØ

dcum.

Årsrapport 2008

Vedrørende finanslovskonto § 20.89.15

Indholdsfortegnelse.

1. Beretning	3
1.1 Præsentation af virksomheden	3
1.2 Årets faglige resultater	4
1.3 Økonomisk resultat for Dansk Center for Undervisningsmiljø	5
1.4 Forventningerne til kommende år	7
2. Målrapportering	8
2.1 Opgaver og ressourcer	8
2.2 Uddybende analyser og vurderinger af tre resultater i 2008	9
<i>Samlet vurdering</i>	9
<i>Termometeret 2.0 og Børnemiljøtermometeret 1.0</i>	9
<i>Kvalitetsvurdering af grundskolernes undervisningsmiljøvurderinger</i>	10
<i>Håndbog med praksisbaserede metoder til arbejdet med undervisningsmiljø på ungdomsuddannelser</i>	10
2.3 Reservationer, hovedkonto § 20.89.15	10
3. Regnskab	11
3.1 Anvendt regnskabspraksis	11
3.2 Resultatopgørelse	11
3.3 Balancen	12
3.4 Egenkapitalforklaring	13
3.5 Opfølgning på likviditetsordningen hen over året	13
3.6 Opfølgning på lønsumsloft	14
3.7 Bevillingsregnskab for DCUM (i 1000 kr.)	14
4. Påtegning	15
5. Bilag til regnskabet	16
5.1 Noter til resultatopgørelse og balance	16
5.2 Årets Resultatopfyldelse	17
5.3 Indtægtsdækket virksomhed	19
5.4 Tilskudsfinansierede aktiviteter	20
5.5 Metode til omkostningsfordeling	20
5.6 Nøgletal	20

1. Beretning

1.1 Præsentation af virksomheden

Dansk Center for Undervisningsmiljø, DCUM, blev etableret i april 2002 i henhold til Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, undervisningsmiljøloven. DCUM er en statslig institution inden for den offentlige forvaltning, og hører under Undervisningsministeriet. Undervisningsministeren fastsætter centrets vedtægt og beskikker formanden for bestyrelsen og de øvrige bestyrelsesmedlemmer. Centret udfører sin virksomhed uafhængigt af ministeren, men centrets bestyrelse er ansvarlig overfor undervisningsministeren med hensyn til centrets drift, herunder den økonomiske forvaltning.

Overordnet mål for Dansk Center for Undervisningsmiljø

DCUM skal understøtte udviklingen af et godt børne- og undervisningsmiljø i Danmark. Centrets lovgrundlag er beskrevet i Undervisningsmiljøloven fra 2001 og i Dagtilbudsloven fra 2007.

Mission

Dansk Center for Undervisningsmiljø, DCUM, skal medvirke til at udvikle og sikre et godt børne- og undervisningsmiljø i Danmark.

Vision

Dansk Center for Undervisningsmiljø, DCUM, vil være den bedst kendte og kvalificerede aktør på børne- og undervisningsmiljøområdet.

DCUM skal være det oplagte sted at henvende sig for hjælp til en optimering af børne- og undervisningsmiljøet i Danmark.

DCUM vil formidle dybdegående, handlingsorienteret viden suppleret af praktikererfaringer og tilbyde værktøjer og metoder, der kvalificerer brugernes arbejde med de lovpligtige børne- og undervisningsmiljøvurderinger.

DCUM vil arbejde for at begreberne "Et godt børnemiljø" og "Et godt undervisningsmiljø" har en tydelig værdi og et reelt og inspirerende indhold.

Formål

For at understøtte missionen og angive konkrete veje til opfyldelse af visionen har DCUM udarbejdet fire formål, der samlet set repræsenterer DCUM's opgaver ud fra de lovfæstede krav for centrets virke:

1. Centret understøtter en kvalificeret, brugerinddragende og helhedsorienteret indsats i arbejdet med børne- og undervisningsmiljøvurderingen i dagtilbud, fritidshjem og på skoler/uddannelsessteder.
2. Centret samler, systematiserer og formidler viden om regler og praksis af betydning for et godt børne- og undervisningsmiljø. Et godt børne- og undervisningsmiljø er et miljø, der er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og som fremmer trivsel, udvikling og læring.
3. Centret yder rådgivning og vejledning i børne- og undervisningsmiljøspørgsmål. Målgruppen er elever, studerende, forældre, myndigheder samt ansatte i dagtilbud, fritidshjem og på skoler og uddannelsessteder.
4. Centret er forum for dialog om og udvikling af et godt børne- og undervisningsmiljø i Danmark.

1.2 Årets faglige resultater

Tabel 1. Omkostninger og resultatkrav

Mål	Omkostninger	Opfyldte resultatkrav	Delvis opfyldte resultatkrav	Ikke opfyldte resultatkrav
	Mio. kr.	Antal	Antal	Antal
Mål 1	1,1	4	1	0
Mål 2	3,3	6	0	1
Mål 3	3,8	4	1	0
Mål 4	1,0	6	0	1
I alt	9,2	21	1	2

Omkostningerne til de enkelte mål er baseret på et skøn ud fra årsværksforbrug på det enkelte mål. Alle omkostninger til ledelse, administration og andre afledte udgifter er fuld medregnet i omkostningerne ved de enkelte mål.

Bemærkninger til årets faglige resultater:

1. Formål
2. Tilfredshedsvurdering
3. Forventning
4. Resultatvurdering

Ad MÅL 1

Fire resultatkrav under mål 1 er opfyldt og et er delvis opfyldt. Resultatkravene har sigtet mod at understøtte den grundlæggende proces for at få igangsat og implementeret en proces, der kan bruges kvalitativt i dagtilbuds, skolers og uddannelsesinstitutioners arbejde med henholdsvis børnemiljø og undervisningsmiljø.

1. Centret understøtter en kvalificeret, brugerinddragende og helhedsorienteret indsats i arbejdet med børne- og undervisningsmiljøvurderingen i dagtilbud, fritidshjem og på skoler/uddannelsessteder.
2. Målopfyldelsen er meget tilfredsstillende og resultatkravene er opfyldt meget tilfredsstillende. Bortset fra ét krav, der er delvis opfyldt, idet tilfredseshedsprocenten er 54,7 og ikke målet på 75 %.
3. Resultatkravene vurderes at udgøre basale ydelser til brugerne. Der er en god sammenhæng mellem ressourceforbruget, løn- og øvrige driftsmidler, og de opnåede resultater.
4. Meget tilfredsstillende resultat.

Ad MÅL 2

Seks ud af syv resultatkrav er opfyldt. Resultatkravene har særligt sigtet mod at indsamle og formidle viden på undervisningsmiljøområdet, især erhvervs- og øvrige ungdomsuddannelser.

1. Centret samler, systematiserer og formidler viden om regler og praksis af betydning for et godt børne- og undervisningsmiljø. Et godt børne- og undervisningsmiljø er et miljø, der er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og som fremmer trivsel, udvikling og læring.
2. Målopfyldelsen er tilfredsstillende og de seks opfyldte resultatkrav er gennemført med et meget tilfredsstillende resultat. Det ene resultatkrav er ikke opfyldt. Projektet er aflyst/udsat og vil blive overvejet genoptaget, når der i praksisfeltet kan indhentes tilstrækkelige oplysninger på baggrund af en mere omfattende implementering af børnemiljøvurderinger end tilfældet er i dag.
3. Resultatkravene opfylder og supplerer basale behov for kvalitativ og kvantitativ viden om undervisningsmiljøforhold. Der er rigtig god sammenhæng mellem ressourceforbruget, løn- og øvrige driftsmidler, og de opnåede resultater.
4. Meget tilfredsstillende resultat.

Ad MÅL 3

Fire ud af fem resultatkrav er opfyldt. Alle resultatkrav har, set under et, sigtet mod alle centrets målgrupper.

1. Centret yder rådgivning og vejledning i børne- og undervisningsmiljøspørgsmål. Målgruppen er elever, studerende, forældre, myndigheder samt ansatte i dagtilbud, fritidshjem og på uddannelsessteder.
2. Målopfyldelsen er tilfredsstillende og de fire opfyldte resultatkrav er gennemført med et meget tilfredsstillende resultat. Det femte, og kun delvist opfyldte resultatkrav, opfyldes i 2009, idet en total omlæg-

ning, renovering og omdefinering af vores netsted opstod som et ønske i løbet af 2008; og det er meget ressourcekrævende øvelse.

3. Målet opfylder basale krav og forventninger til centrets ydelser. Når der ses bort fra ét resultatkrav, antimobbeportalen, der blev delvis finansieret af eksterne midler, så har målets øvrige resultatkrav ligget inden for opgaveporteføljen for centrets basale, lovfunderede ydelser.
4. Meget tilfredsstillende resultat.

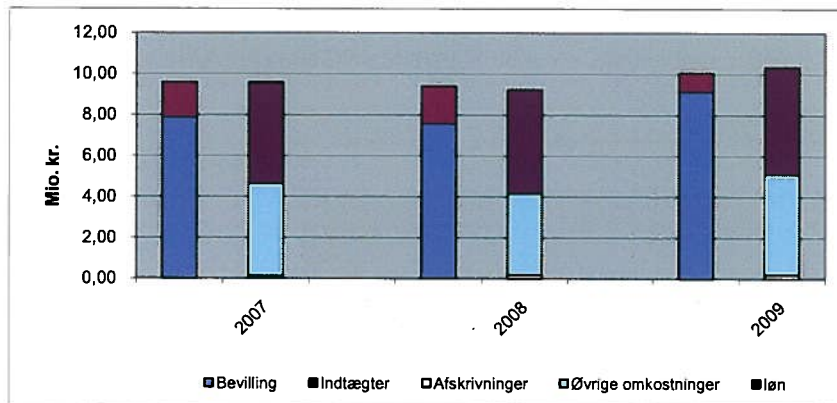
Ad MÅL 4

Seks ud af syv resultatkrav er opfyldt. Det syvende resultatkrav er betinget af et samarbejde mellem Børnerådet og DCUM. Vi har i fællesskab aftalt, at det er hensigtsmæssigt at udskyde det til 2009. Målet omfatter basale og rimelige krav til centret, der skal understøtte en brugerinddragende og helhedsorienteret indsats i arbejdet med undervisningsmiljøvurderingen og børnemiljøvurderingen.

1. Centret er forum for dialog om og udvikling af et godt børne- og undervisningsmiljø i Danmark.
2. Målopfyldelsen er tilfredsstillende og de seks opfyldte resultatkrav er gennemført med et tilfredsstillende resultat.
3. Målet er primært ekstrovert og giver DCUM mulighed for at påvirke interessen for og viden om undervisningsmiljø og børnemiljø i Danmark. DCUM ønsker at være dagsordensættende hos målgrupperne i almindelighed og samtidig præge den politiske og almene, offentlige debat i mediernes omtale af centrets genstandsfelter.
4. Tilfredsstillende resultat.

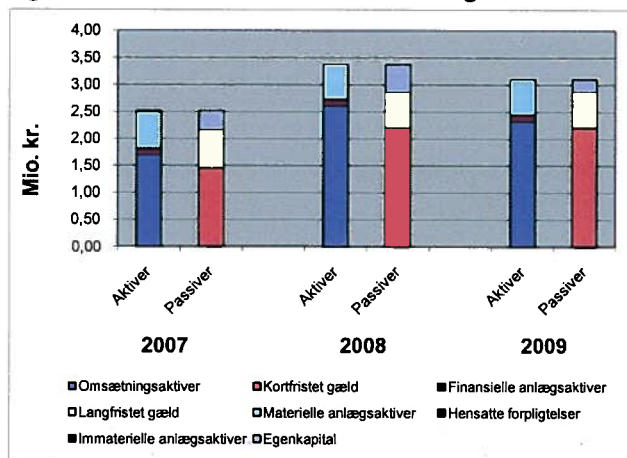
1.3 Økonomisk resultat for Dansk Center for Undervisningsmiljø

Figur 1: Indtægter og omkostninger



Bevillingen i 2007 og 2008 har været på tkr. 8.100, men den stiger i 2009 til tkr. 8.400, derudover er der reserveret tkr. 740 i 2008 til brug i 2009. Øvrige omkostninger stiger i 2009, som følge af reserveringen fra 2008.

Figur 2: Balancens sammensætning



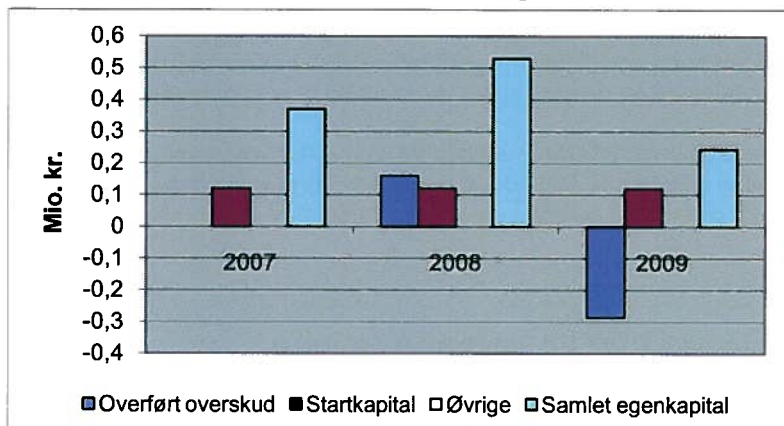
DCUM's balance udgjorde ultimo 2007 tkr. 2.517. Ultimo 2008 udgjorde DCUM's balance tkr. 3.379. Der har været følgende ændringer fra 2007 til 2008:

FF5 Uforrentet konto tkr. -401 i 2007 til tkr. 1.039 i 2008 – denne ændring skyldes en reservering på tkr. 740 og anden kortfristet gæld.

Egenkapitalen stiger fra tkr. 366 i 2007 til tkr. 526 i 2008.

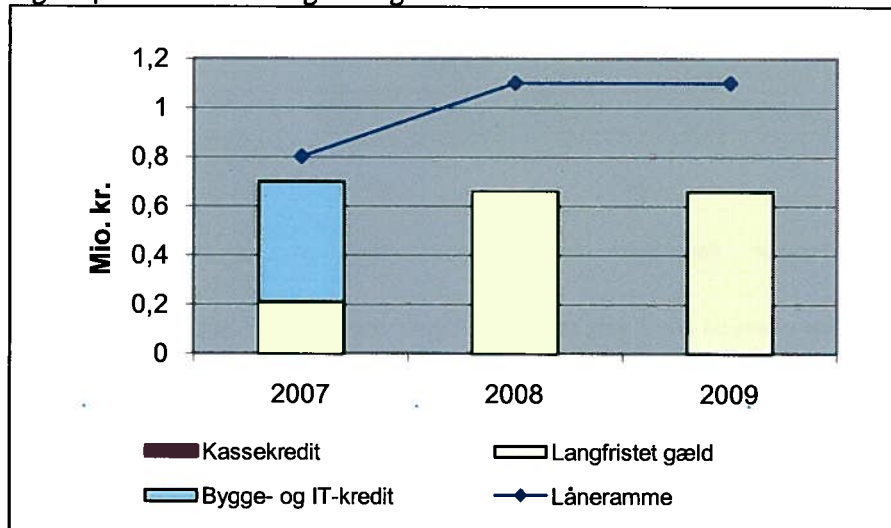
Kortfristede gældsposter stiger fra tkr. 1.446 i 2007 til tkr. 2.192 i 2008. Stigningen skyldes især en reservering på tkr. 740.

Figur 3: Egenkapitalens sammensætning



DCUM har budgetteret med at man i 2009 bruger tkr. 286 af den opsavede egenkapital.

Figur 4: Låneramme og SKB-gæld



I 2008 blev lånerammen forhøjet fra tkr. 800 til tkr. 1.100. Udnyttelsesgraden af lånerammen (se note 5.6) er faldet fra 2007 til 2008, som følge af forhøjelsen af lånerammen.

1.4 Forventningerne til kommende år

I de kommende tre år vil en konkret udmøntning af DCUM's fire mål afspejle en prioritering af aktiviteter og indsatsområder i forhold til centrets forskellige målgrupper og angives nedenfor. For yderligere konkretisering af udvalgte aktiviteter og indsatsområder henvises til DCUM's årlige resultatkontrakt med undervisningsministeriet.

Ikke alle målgrupper og mål vil være prioriteret lige højt de enkelte år. Opfyldelse og vægtning af de fire styringsmål for centrets virke skal - for at give et fyldestgørende og dækkende billede - derfor ses over en årrække.

Perioden 2009 – 2011:

DCUM vil initiere og gennemføre projekter med fokus på centrale elementer i børne- og undervisningsmiljøet som fx sundhed, uro, inklusion og eksklusion, frafald m.v. Projekterne skal tilvejebringe ny viden og danne afsæt for udviklingen af nye metoder og værktøjer til fremme af et godt børne- og undervisningsmiljø i dagtilbud og på skoler/uddannelsessteder. Antal og omfang af sådanne projekter vil i nogen grad afhænge af eksternt ansøgte og bevilgede midler.

I perioden vil DCUM:

- besvare henvendelser fra centrets brugere og yde rådgivning om børne- og undervisningsmiljøspørgsmål samt om børnemiljøvurderinger, BMV'er og undervisningsmiljøvurderinger, UMV'er (jf. mål 1, 2 og 3)
- understøtte UMV- og BMV-processen bl.a. gennem nyudvikling og kvalificering af procesværktøjer samt gennem tilbud om oplæg og kurser (jf. mål 1)
- fortsat prioritere udvikling og opdatering af www.dcum.dk, som den centrale formidlingskanal på børne- og undervisningsmiljøområdet (jf. mål 1,2,3 og 4)
- løbende kvalificere og justere centrets publikationer (jf. mål 1, 2 og 3) • Udarbejde årlige rapporter over resultater fra DCUM's elektroniske spørgeskemasystemer, Termometeret og Børnemiljøtermometeret. Rapporterne skal dokumentere vilkår og forhold i børne- og undervisningsmiljøet, som de opleves af børnene og eleverne/de studerende selv (jf. mål 1, 2, 3 og 4)
- foretage kvalitetsvurdering af indberetninger til DCUM's to interaktive Danmarkskort, Børnemiljøkortet og Undervisningsmiljøkortet med henblik på at formulere anbefalinger til fremtidig kvalitetssikring af det indberettede samt afdække evt. behov for supplerende værktøjer til BMV-/UMV-processen (jf. mål 1 og 2)
- iværksætte kvantitative og kvalitative undersøgelser af faktorer af væsentlig betydning for børne- og undervisningsmiljøet i Danmark (jf. mål 2, 3 og 4) • Udvikle og formidle metoder til særlige indsatser for at fremme det psykiske, det fysiske og det æstetiske børne- og undervisningsmiljø (jf. mål 2 og 3)
- inspirere og motivere til vidensdeling om tiltag for et godt børne- og undervisningsmiljø bl.a. gennem formidling af gode eksempler (jf. mål 1, 2 og 4)
- afholde konferencer og seminarer om temaer med relevans for DCUM's genstandsfelter
- prioritere netværksdeltagelse og -drift, når det vurderes, at det gavner opfyldelsen af ét eller flere af centrets fire styringsmål.

2. Målrapportering

2.1 Opgaver og ressourcer

Table 2. Sammenfatning af økonomi for virksomhedens produkter/ydelser

Mål	Indtægtsført Bevilling (mio.kr.)	Øvrige indtægter (mio.kr.)	Omkostninger (mio.kr.)	Andel af årets over- skud (mio.kr.)	Andel op- fyldt resul- tatkrav
Mål 1: Centret understøtter en kvalifi- ceret, brugerinddragende og helhedsorienteret indsats i ar- bejdet med børne- og under- visningsmiljøvurderingen i dagtilbud, fritidshjem og på skoler/uddannelsessteder.	0,94	0,22	1,14	0,02	90 %
Mål 2: Centret samler, systematiserer og formidler viden om regler og praksis af betydning for et godt børne- og undervisnings- miljø. Et godt børne- og under- visningsmiljø er et miljø, der er sikkerheds- og sundhedsmæs- sigt fuldt forsvarligt, og som fremmer trivsel, udvikling og læring.	2,71	0,64	3,29	0,06	85 %
Mål 3: Centret yder rådgivning og vej- ledning i børne- og undervis- ningsmiljøspørgsmål. Mål- gruppen er elever, studerende, forældre, myndigheder samt ansatte i dagtilbud, fritidshjem og på uddannelsessteder.	3,09	0,73	3,76	0,07	80 %
Mål 4: Centret er forum for dialog om og udvikling af et godt børne- og undervisningsmiljø i Dan- mark.	0,84	0,20	1,02	0,02	85 %
I alt	7,58	1,79	9,21	0,16	85 %

Omkostningerne til de enkelte mål er baseret på et skøn ud fra årsværksforbrug på det enkelte mål. Alle omkostninger til ledelse, administration og andre afledte udgifter er fuld medregnet i omkostningerne ved de enkelte mål.

2.2 Uddybende analyser og vurderinger af tre resultater i 2008

1. Termometeret 2.0 og Børnemiljøtermometeret 1.0.
2. Kvalitetsvurdering af grundskolernes undervisningsmiljøvurderinger.
3. Håndbog med praksisbaserede metoder til arbejdet med undervisningsmiljø på ungdomsuddannelser.

Resultatkrav 2 under mål 2 er ikke opfyldt. Projektet er aflyst (overvejes genoptaget, når der i praksisfeltet kan indhentes tilstrækkelige oplysninger på baggrund af en mere omfattende implementering af børnemiljøvurderinger end det er tilfældet i dag). Ligeledes er resultatkrav 5 under mål 4 ikke opfyldt. Børnerådet og DCUM har i fællesskab besluttet at udskyde undersøgelsen til 2009.

Samlet vurdering

De tre ovenstående resultater fra året er eksempler på produkter, der alle understøtter DCUM's Mission, der siger at: *DCUM skal medvirke til at udvikle og sikre et godt børne- og undervisningsmiljø i Danmark*. Produkterne understøtter og inspirerer på væsentlige områder den proces, der skal understøtte arbejdet med undervisningsmiljø og børnemiljø.

De tre resultater vurderes til at være meget tilfredsstillende.

Termometeret 2.0 og Børnemiljøtermometeret 1.0.

Under mål 1, resultatkrav 3, var opgaven, at udbygge og revidere Termometeret, så det fx kunne imødekomme et ønske om at skoler og kommuner kunne fortage indbyrdes benchmarking på skole- og kommuneniveau. Vi valgte desuden at udvikle en særlig udgave af Termometeret, kaldet Børnemiljøtermometeret, der imødekommer et ønske fra dagtilbudsområdet om et lettilgængeligt redskab til brug for en række børnemiljøkortlægningsopgaver. Børnemiljøtermometeret giver også mulighed for kommunal benchmarking blandt henholdsvis institutionerne og dagplejen.

Termometeret og børnemiljøtermometeret er dynamiske og elektroniske spørgeskemaværktøjer, udviklet specielt til kortlægning af henholdsvis undervisningsmiljøet og børnemiljøet som alle skoler, uddannelsesinstitutioner og dagtilbud kan bruge til løbende at evaluere på kvaliteten af elevernes, de studerendes og børnenes fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø og børnemiljø.

Særligt vedrørende Termometeret 2.0:

Den nye udgave af Termometeret byder på betydelige forbedringer for resultatopsamlingen og -fremstillingen. Endvidere er der nye funktioner, som giver større fleksibilitet for den enkelte uddannelsesinstitution og mulighed for sammenligning (benchmarking) med andre uddannelsesinstitutioner af samme type. Termometeret samler og præsenterer elevernes/de studerendes svar på spørgsmålene på en overskuelig måde, som kan danne afsæt for et opfølgingsarbejde. Resultaterne samles i en automatisk genereret rapport, som gør det let at se, hvor uddannelsesinstitutionen klarer sig godt, og hvor en indsats er påkrævet. Den viden er værdifuld og kan bruges i den løbende udvikling af undervisningsmiljøet. Termometeret er et fleksibelt system, hvor uddannelsesinstitutionen frit kan sammensætte et spørgeskema ud fra relevante emner. Det er muligt at tilføje egne emner, spørgsmål og svarmuligheder og for at stille åbne spørgsmål. Ved at bruge Termometeret til både store og små undersøgelser kan uddannelsesinstitutionen jævnligt dokumentere og evaluere på hele eller dele af undervisningsmiljøet.

DCUM har i 2007-08 gennemført forsøgs- og udviklingsprojektet Kvalitet i undervisningsmiljøet. Hensigten har blandt andet været at udvikle et elektronisk og webbaseret værktøj til kvalitetsmåling og kvalitetsudvikling af undervisningsmiljøet på erhvervsrettede uddannelser. Det overordnede formål med projektet har været at udvikle metoder og redskaber til en forbedret måling, udvikling og styring af erhvervsuddannelsernes indsats vedrørende undervisningsmiljøet.

Særligt vedrørende Børnemiljøtermometeret 1.0, BMT:

Børnemiljøtermometeret gør det nemt for dagtilbud at kortlægge børnemiljøet – fx i forbindelse med udarbejdelsen af den lovpligtige børnemiljøvurdering, BMV. En BMV består samlet set af fire faser. Børnemiljøtermometeret bruges i den første fase, der handler om at kortlægge børnemiljøet set i børnehøjde. Børnemiljøtermometeret tilbyder forskellige kortlægningsmetoder, der tager hensyn til børnenes alder. Alle landets daginstitutioner - vug-

gestuer, børnehaver, fritidshjem og integrerede institutioner – kan frit bruge Børnemiljøtermometeret. Desuden tilbyder Børnemiljøtermometeret værktøjer til dagplejepædagoger og -ledere, der skal vurdere børnemiljøet i dagplejehjem.

For at tilgodese kommunernes behov for sammenligning (benchmarking) af dagtilbud inden for egne kommunegrænser, kan de kommunale forvaltninger få adgang til egne daginstitutioners resultater.

Kvalitetsvurdering af grundskolernes undervisningsmiljøvurderinger.

Det er centrets opgave at indsamle, systematisere og formidle viden om undervisningsmiljø i Danmark. Derfor var resultatkrav 1 under mål 2 et vigtigt pejlemærke for såvel DCUM som centret brugere på grundskoleområdet, idet rapporten om Kvalitetsvurdering af undervisningsmiljøvurderinger i grundskolen giver en status på i hvilket omfang den kvalitative implementering af lovkravet gennemføres på skolerne.

DCUM har analyseret de undervisningsmiljøvurderinger, som grundskoler har indberettet til Undervisningsmiljøkortet, www.um-kort.dk Resultaterne kan læses i rapporten Kvalitetsvurdering af grundskolernes undervisningsmiljøvurderinger. I rapporten bliver undervisningsmiljøvurderingerne, UMV'erne, vurderet i forhold til Undervisningsmiljølovens krav. Rapporten giver et overblik over, hvordan det samlede billede af UMV'erne ser ud. Kvalitetsvurderingen viste, at en række skoler arbejder med en meget høj kvalitet i UMV-processen. Der er således mange forbilledlige eksempler på, hvordan UMV-processen kan gribes an – til inspiration for andre skoler.

Desværre er det også tydeligt i rapporten, at kvaliteten generelt er bekymrende lav, idet kun 39 % af skolerne har gennemført alle fire lovpligtige faser i deres UMV. En komplet UMV skal ud over de fire lovpligtige faser leve op til kravene om offentliggørelse samt fornyelse af UMV'en inden for en 3-årig periode. I den forbindelse viste analysen, at der er plads til forbedringer i forhold til kravet om offentliggørelse, mens skolerne er forholdsvis gode til at forny UMV'en inden for en 3-årig periode.

Håndbog med praksisbaserede metoder til arbejdet med undervisningsmiljø på ungdomsuddannelser.

Resultatkrav 3 under mål 2 har indsamlet og formidlet en række praksiserfaringer om tiltag til forbedring af undervisningsmiljøet på ungdomsuddannelser.

Metodehåndbogen anviser på en konkret og håndgribelig måde 19 forskellige veje til at skabe et bedre undervisningsmiljø med mere trivsel for elever på ungdomsuddannelserne. De 19 metoder spænder vidt og har forskellige målgrupper, men langt de fleste metoder kan med mindre justeringer let tilpasses alle typer af ungdomsuddannelser. Bogen henvender sig både til ledelse og medarbejdere på alle ungdomsuddannelserne. 19 veje til bedre trivsel på ungdomsuddannelserne skal først og fremmest fungere som inspiration og motivation til at skabe mere trivsel og et bedre undervisningsmiljø på ungdomsuddannelserne. Metoderne er indsamlet fra praksis på ungdomsuddannelserne. Vi startede processen med at afholde et skriveseminar, hvor folk fra ungdomsuddannelserne havde meldt sig til at beskrive metoder og tiltag, der virker positivt ind på et godt undervisningsmiljø, hvor eleverne trives, motiveres og oplever et meningsfuldt fællesskab. Efterfølgende har DCUM bearbejdet og redigeret metodebeskrivelserne, så de fremstår i et ensartet sprog og en generaliseret form, der dog ikke fratager den enkelte metode den oprindelige kontekst.

2.3 Reservationer, hovedkonto § 20.89.15

Produkt/opgave (kr.)	Reserveret år	Reservation primo 2008	Forbrug i 2008	Reservation ultimo 2008	Forventet afslutning
Kvalitet i undervisningsmiljøet – Forsøgs og udviklingsmidler.	2007	217.659	217.659	0	
Datawarehouse, Refactoring, Administrationssystem, Logning/performance-måling og Datamining.	2008	0	0	400.500	4. kvartal 2009
Spørgeskemaundersøgelse i Børnerådets Børne- og Ungepanel.	2008	0	0	125.000	2. kvartal 2009
Omstrukturering af www.dcum.dk og flytning til et fleksibelt open source CMS. Hjemmesiden skal leve op til webstrategien.	2008	0	0	214.295,94	2. kvartal 2009

3. Regnskab

3.1 Anvendt regnskabspraksis

DCUM's regnskabspraksis følger retningslinjerne i regnskabsbekendtgørelsen og Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning.

3.2 Resultatopgørelse

Tabel 3. Resultatopgørelse for DCUM (i 1000 kr.)

Note	2007	2008	Budget 2009
Ordinære driftsindtægter			
Indtægtsført bevilling			
Bevilling	-8.100	-8.100	-8.400
Reserveret af indeværende års be- villinger	218	740	0
Anvendt af tidligere års bevilling		-218	-740
Indtægtsført bevilling i alt	-7.882	-7.578	-9.140
Salg af vare og tjenesteydelser	-459	-1.794	-900
Ordinære driftsindtægter i alt	-8.342	-9.372	-10.040
Ordinære driftsomkostninger			
Forbrugsomkostninger			
Husleje	219	127	95
Forbrugsomkostninger i alt	219	127	95
Personaleomkostninger			
Lønninger	4.484	4.578	
Pension	625	711	
Lønrefusion	-160	-206	
Andre personaleomkostninger	0	0	
Personaleomkostninger i alt	4.948	5.084	5.250
Andre ordinære driftsomkostninger	4.278	3.806	4.751
Af- og nedskrivninger	123	184	200
Ordinære driftsomkostninger i alt	9.568	9.201	10.296
Resultat af ordinær drift	1.226	-170	-256
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-1.209	-2	0
Andre driftsomkostninger	12	0	0
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	-25	-27	-20
Finansielle omkostninger	-4	38	50
Årets resultat	0	-161	-286

Der er foretaget afrunding.

Huslejen var i 2007 tkr. 219. Beløbet indeholdt huslejen på Blommevej 40 tkr. 127 og leje af lokaler ifm. konferencer. I 2008 var der på kontoen kun huslejen tkr. 127 på Blommevej 40. I 2009 er rengøringen udskilt af lejekontrakten, og huslejen på Blommevej 40 er derfor faldet til tkr. 95.

Resultatdisponering (i 1.000 kr.)

Disponeret til bortfald	0
Disponeret til reserveret egenkapital (båndlagt)	0
Disponeret til udbytte til statskassen	0
Disponeret til overført overskud	161

Årets økonomiske resultat er opnået gennem en afvejning og prioritering af centrets opgaver og de økonomiske midler centret har haft til rådighed. Årets resultat ses som udtryk for, at Centret i 2008 fuldt ud har været i stand til at gennemføre de planlagte aktiviteter. Resultatet findes at være tilfredsstillende.

Nøgletallene (sidste side i årsrapporten) viser ingen økonomiske problemer. Den negative udsvingsrate ligger et godt stykke fra den negative udsvingsgrænse, og som det fremgår af den akkumulerede overskudsgrad har Dansk Center for Undervisningsmiljø stadig en del fri egenkapital. Opretholdelsesgraden er faldet fra 2007 til 2008 til et acceptabelt stade.

3.3 Balancen

Tabel 4. Balance for DCUM (i 1000 kr.)

Note	Aktiver	2007	2008
	Anlægsaktiver		
2	Immaterielle anlægsaktiver		
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	31	0
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	31	0
3	Materielle anlægsaktiver		
	Grunde, arealer og bygninger	492	442
	Inventar og IT-udstyr	181	214
	Materielle anlægsaktiver i alt	673	656
	Finansielle anlægsaktiver		
	Statsforskrivning	116	116
	Anlægsaktiver i alt	820	772
	Omsætningsaktiver		
	Tilgodehavender	407	375
	Likvide beholdninger		
	FF5 Uforrentet konto	-401	1.039
	FF7 Finansieringskonto	1.691	1.193
	Omsætningsaktiver i alt	1.697	2.607
	Aktiver i alt	2.517	3.379

Note	Passiver	2007	2008
	Egenkapital		
	Startkapital	-116	-116
	Overført overskud	-250	-411
	Egenkapital i alt	-366	-527
	Langfristede gældsposter		
	FF4 langfristet gæld	-213	-660
	FF6 Bygge og IT-kredit	-492	0
	Langfristede gældsposter i alt	-705	-660
	Kortfristede gældsposter		
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	-400	-782
	Anden kortfristet gæld	-279	-87
	Skyldige feriepenge	-498	-548
	Reserveret bevilling	-218	-740
	Periodeafgrænsningsposter	-51	-35
	Kortfristede gældsposter i alt	-1.446	-2.192
	Gæld i alt	-1.933	-2.852
	Passiver i alt	-2.517	-3.379

Der er foretaget afrunding.

3.4 Egenkapitalforklaring

Tabel 5. Egenkapitalforklaring (i 1.000 kr.)

Egenkapital	2007	2008
Startkapital primo	116	116
+ Ændring i startkapital	0	0
Startkapital ultimo	116	116
Overført overskud primo	249	250
+ primo regulering	1	0
+ Overført fra årets resultat	0	161
Overført overskud ultimo	250	411
Egenkapital ultimo	366	526

Af det overførte overskud er tkr. 239 lønmidler.

3.5 Opfølgning på likviditetsordningen hen over året

Dansk center for Undervisningsmiljø har ikke overskredet disponeringsreglerne.

Ultimo 2008 er de materielle anlægsaktiver på 656.000 kr., mens FF4 langfristet gæld er på 660.000 kr. Forskellen begrundes sig i, at der i periode 1308 er bogført afskrivninger på 4.000 kr.

3.6 Opfølgning på lønsumsloft

Inddækning af merforbrug (i 1.000 kr.)

År	Akk. Opsparing ultimo 2006	2007	2008
Lønsumsloft		4.300	4.300
Lønforbrug		4.460	3.972
Difference	239	-160	328

Centret har i 2008 haft et mindre forbrug på lønsummen på til tkr. 328, der sammenholdt med videreførelser fra tidligere år resulterer i at et overskud på lønmidler på tkr. 407. Overskuddet på lønsumsmidler skyldes, at opgaven med et nyt websted www.dcum.dk ikke blev i gang sat som oprindeligt planlagt, derfor er der reserveret lønmidler for tkr. 214 i 2008.

3.7 Bevillingsregnskab for DCUM (i 1000 kr.)

	Regnskab 2007	Budget 2008	Regnskab 2008	Difference	Budget 2009
Nettoudgiftsbevilling	8.100	8.100	8.100	0	8.400
Nettoforbrug af reservation	218	0	522	522	740
Indtægter	1.694	1.200	1.823	623	800
Udgifter	9.576	9.300	9.240	-60	10.226
Årets resultat	0	0	162	162	-286

Der er i regnskab 2008 reserveret tkr. 740 og forbrugt tkr. 218 af reservering fra 2007, hvilket giver en difference på tkr. 522. Indtægterne er tkr. 623 større en budgetteret dette skyldes øgede indtægter på IDV, konferencer og salg af materialer.

4. Påtegning

Årsrapporten omfatter:

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som Dansk Center for Undervisningsmiljø, CVR.nr. 26 55 68 05 er ansvarlig for: § 20.89.15 Dansk Center for Undervisningsmiljø, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for finansåret 2008.

Påtegning

Det tilkendes gives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at målostillingen og målrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Randers, den 1/4 2009



Bestyrelsesformand Jes Lunde



Centerleder Ole Juhl

Påtegning

Undervisningsministeriets påtegning af Årsrapporten for 2008 sker i overensstemmelse med ovennævnte fremlæggelse.

København, den 7. 4. 2009



Departementschef Niels Preisler

5. Bilag til regnskabet

5.1 Noter til resultatopgørelse og balance

Note 1: Personale

	2005	2006	2007	2008	Budget 2009
Antal Årsværk	5	7	10	11	10
Årets tilgang	0	3	5	4	0
Årets afgang	0	1	2	3	1

Note 2: Immaterielle anlægsaktiver (i 1.000 kr.)

	Færdiggjorte udviklingsprojekter
Kostpris pr 31/12 2008	156
Akkumulerede afskrivninger pr 31/12 2008	156
Regnskabsmæssig værdi pr 31/12 2008	0
Årets afskrivninger	31
Afskrivningsperiode/år	5 år

Der er ingen tilgang henholdsvis afgang i løbet af året af immaterielle anlægsaktiver.

Note 3: Materielle anlægsaktiver (i 1000 kr.)

	Grunde, arealer og bygninger	Inventar og IT-udstyr	I alt
Kostpris	501	458	889
Primo korrektioner	0	0	0
Tilgang	0	136	136
Kostpris pr 31/12 2008	501	594	1.095
Akkumulerede afskrivninger pr 31/12 2008	58	380	435
Regnskabsmæssig værdi pr 31/12 2008	442	214	660
Årets afskrivninger	50	103	149
Afskrivningsperiode	10 år	3 år	

Der er foretaget afrunding.

5.2 Årets Resultatopfyldelse

Årets resultatopfyldelse

Mål	Resultatkrav	Opnåede resultater	Grad af målopfyldelse
Mål 1:			
Centret understøtter en kvalificeret, brugerinddragende og helhedsorienteret indsats i arbejdet med børne- og undervisningsmiljøvurderingen i dagtilbud, fritidshjem og på skoler/uddannelsessteder.			
DCUM udarbejder en strategi for centrets kursusvirksomhed på baggrund af erfaringerne fra perioden 1. marts 2007 – 1. marts 2008 med henblik på at tilpasse og videreudvikle kursustilbuddet i overensstemmelse med brugernes behov og centrets strategi (jf. også mål 2, 3 og 4).		Strategien er brugbar som styringsredskab for udvikling og drift af DCUM's kursusvirksomhed, der drives som Indtægt Dækket Virksomhed, IDV.	Helt opfyldt
Alle rekvirenter af samt deltagere i DCUM's kurser om børnemiljø og undervisningsmiljø (her især om BMV- og UVM-processen) skal medvirke i en skriftlig evaluering af disse. Minimum 75% af de adspurgte på hvert kursus skal tilkendegive, at de er tilfredse/meget tilfredse med deres udbytte af kurserne. (jf. også mål 2, 3 og 4).		Evalueringer gennemført i henhold til kravet. Rekvirenters og kursisters gennemsnitlige tilfredshed er på 54,7 %.	Delvis opfyldt
DCUM lancerer en ny og udbygget version af det elektroniske og webbaserede procesværktøj, Termometeret, til måling og dokumentation af undervisningsmiljøets forskellige facetter. Værktøjet er målrettet alle landets uddannelsesinstitutioner og skal fremover tilbyde disse mulighed for benchmarking og individuelt tilpassede spørgemoduler.		Værktøjet Termometeret, kaldet 2.0, er udviklet og lanceret som planlagt.	Helt opfyldt
Til dagplejeområdet udvikles en inspirationskasse til BMV-processens handlingsplanfase samt en spørgeguide, der kan anvendes i forbindelse med godkendelse af og tilsyn med dagplejehjem samt ved medarbejdersamtaler.		Procesværktøjer og spørgeguide er udviklet og lanceret.	Helt opfyldt
DCUM vil udarbejde et procesværktøj målrettet SFO og fritidshjem.		Procesværktøjer er udviklet og lanceret.	Helt opfyldt
Mål 2:			
Centret samler, systematiserer og formidler viden om regler og praksis af betydning for et godt børne- og undervisningsmiljø. Et godt børne- og undervisningsmiljø er et miljø, der er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, og som fremmer trivsel, udvikling og læring			
DCUM foretager kvalitetsvurdering af 20 - 25 skolers indberettede UVM'er til DCUM's Undervisningsmiljøkort (tidligere "Skolelisten") med henblik på en generel højnelse af det indberettedes kvalitet.		Der er foretaget en kvalitetsvurdering af 180 UVM'er på grundskoleområdet. Rapport er offentliggjort.	Helt opfyldt
Centret inddrager erfaringer fra praksisfeltet med henblik på udgivelse af en publikation, der skal inspirere aktørerne på dagtilbudsområdet til at arbejde med børnemiljø og børnemiljø-vurderinger som et selvfølgeligt middel til kvalitetsudvikling af den pædagogiske praksis (jf. også mål 1).		Aflyst. Det vurderes, at der ikke for tiden er relevante praksiserfaringer nok til at det vil være relevant at støtte projektet – endnu.	Ikke opfyldt

Mål	Resultatkrav	Opnåede resultater	Grad af målopfyldelse
	DCUM vil udarbejde en håndbog med praksisbaserede metoder, erfaringer, ideer og inspiration til arbejdet med undervisningsmiljø på ungdomsuddannelserne.	Bogen <i>19 veje til bedre trivsel på ungdomsuddannelserne</i> er udgivet.	Helt opfyldt
	DCUM forestår arbejdet med indsamling og prioritering af indstillinger til undervisningsministerens Undervisningsmiljøpris. Formidlingen af de gode eksempler, der indsamles i dette regi, formidles via et seminar, hvor prisen overrækkes, og skriftligt på www.dcum.dk .	Undervisningsmiljøprisen 2008 blev uddelt, seminaret afholdt og den indsamlede viden er formidlet som planlagt.	Helt opfyldt
	Som en del af indsatsen på ungdomsuddannelsesområdet vil DCUM udgive en publikation, der sætter fokus på de æstetiske kvaliteter i et ungdomsuddannelsesmiljø.	Publikationen <i>Bevægelsens rum</i> er udgivet.	Helt opfyldt
	Som udbyder af det elektroniske spørgeskema, Termometeret, opsamler og lagrer DCUM data om de tilmeldte skolars/ uddannelsessteders undervisningsmiljø. De indsamlede data vil DCUM kommentere og offentliggøre årligt for udvalgte uddannelsesområder mhp. at udbrede kendskabet til de faktiske forhold samt for at bedre brugernes mulighed for en målrettet opfølgende indsats (jf. også mål 1).	Undersøgelsen <i>Kvalitetsvurdering af grundskolernes undervisningsmiljøvurderinger</i> er gennemført og offentliggjort.	Helt opfyldt
	Centret udarbejder Årsberetning 2008 (jf. også mål 4).	Årsberetning 2008 er udgivet.	Helt opfyldt
Mål 3:			
Centret yder rådgivning og vejledning i børne- og undervisningsmiljøspørgsmål. Målgruppen er elever, studerende, forældre, myndigheder samt ansatte i dagtilbud, fritidshjem og på uddannelsessteder			
	DCUM besvarer henvendelser fra centrets brugere og yder rådgivning om undervisningsmiljøspørgsmål, undervisningsmiljøvurderinger (UMV'er), børnemiljøspørgsmål og børnemiljøvurderinger, BMV'er (jf. også mål 1 og 2). Alle skriftlige henvendelser besvares inden for maksimum 10 arbejdsdage.	Centrets medarbejdere får dagligt brugerhenvendelser på mail og telefon.	Helt opfyldt
	DCUM udarbejder en helhedsplan (en webstrategi) for centrets webindsats på www.dcum.dk og foretager justeringer af indhold og struktur i overensstemmelse hermed (jf. også mål 1, 2 og 4).	Webstrategien er udarbejdet. I 2. halvår blev det besluttet at igangsætte en total fornyelse af www.dcum.dk . Opgaven vil være løst og implementeret i 2009.	¼ opfyldt
	Centret etablerer i forbindelse med undervisningsministerens antimobbekampagne 2008 en antimobbeportal målrettet grundskolens aktører. Portalen, hvis levetid skal række ud over kampagneperioden, skal integrere www.trivselsklaeringen.dk , www.brugkonflikten.dk samt mobbesektionen på www.dcum.dk (jf. også mål 2 og 4).	Portalen www.sammenmodmobning.dk Er udviklet og lanceret.	Helt opfyldt
	www.dcum.dk skal opnå gennemsnitligt 20.000 besøgende om ugen – eller 1.040.000 besøgende årligt (jf. også mål 1, 2 og 4).	Målet er nået.	Helt opfyldt
	www.dcum.dk deltager i Bedst på Nettet 2008 (jf. også mål 1 og 2).	Netstedet opnåede fire netkroner.	Helt opfyldt

Mål	Resultatkrav	Opnåede resultater	Grad af målopfyldelse
Mål 4:			
Centret er forum for dialog om og udvikling af et godt børne- og undervisningsmiljø i Danmark			
	DCUM vil inspirere og motivere til vidensdeling i forhold til dagtilbuddenes indsatser for et godt børnemiljø bl.a. via lanceringen af et elektronisk Danmarkskort, DCUM's Børnemiljøkort, til håndtering af dagtilbuddenes frivillige indberetning af BMV'er (jf. også mål 1 og 2).	Børnemiljøkortet er udviklet og lanceret.	Helt opfyldt
	DCUM indgår i Børnerådets følgegruppe i projekt, der skal inspirere landets kommuner til at inddrage børn og unge i beslutningsprocesser.	Deltagelse gennemført og projektgruppen er planmæssigt nedlagt.	Helt opfyldt
	DCUM vil i dialog med Velfærdsministeriet for at etablere et samarbejde omkring konkrete initiativer, der skal sætte børnemiljøområdet på aktørernes dagsorden.	Der er afholdt et møde med kontorchef i Velfærdsministeriet. Mødet resulterede ikke i konkrete initiativer.	Helt opfyldt
	Centret formidler som sekretariat for Det Nationale Samarbejde for Social Trivsel og Mod Mobning (Trivsels erklæringen) eksempler på skolernes markering af Skolernes Trivselsdag 2008. (jf. også mål 2).	Eksempler på grundskolers markering af Trivselsdagen er offentliggjort på www.sammenmodmobning.dk	Helt opfyldt
	DCUM vil i samarbejde med Børnerådet og evt. andre relevante organisationer iværksætte en både kvantitativ og kvalitativ undersøgelse af læreres mobning af elever – fænomenets udbredelse, art og konsekvenser.	Undersøgelsen er i gensidig forståelse med Børnerådet udsat til vinter/forår 2009.	Ikke opfyldt
	Centret prioriterer netværksdeltagelse, når det vurderes, at deltagelsen gavner opfyldelsen af et eller flere af centrets fire mål.	Centret har i 2008 såvel deltaget i som drevet netværk.	Helt opfyldt
	DCUM vil optimere informationsflowet mellem centresamarbejdsparter – herunder ikke mindst Velfærds- og Undervisningsministeriet – i sager, der har betydning for DCUM's og samarbejdsparternes beredskab i forhold til presse, bagland og øvrige relevante aktører på børne- og undervisningsmiljøområdet.	Den aftalte optimering er indskrevet i DCUM's Informationsstrategi.	Helt opfyldt

5.3 Indtægtsdækket virksomhed

Akkumuleret resultat for indtægtsdækket virksomhed (i 1000 kr.)

	2005	2006	2007	2008
Akkumuleret resultat	-30	10	10	46

Centret har en medarbejder til at løse opgaven med at udvikle, sælge og gennemføre rekvirerede ydelser som oplæg, foredrag og kurser.

5.4 Tilskudsfinansierede aktiviteter

Tilskudsfinansierede aktiviteter (i 1000 kr.)

	Overført overskud fra tidlige- re år	Årets tilskud og øvrige indtægter	Årets udgifter	Årets resultat	Overført mellem underkon- ti	Overskud til videre- førelse
FoU	462	390	85	0		0
Antimobbeportalen	0	290	290	0		0

Forsøgs- og udviklingsmidler "Kvalitet i undervisningsmiljøet":

- I 2008 har DCUM i henhold til kontrakt med Undervisningsministeriet modtaget 389.600. Projektet blev afsluttet i 4. kvartal 2008.

"Antimobbeportalen":

- I 2008 har DCUM i henhold til aftale med Skolestyrelsen modtaget kr. 290.000. DCUM vil iht. kontrakten modtage kr. 100.000 for drift i 2009.

5.5 Metode til omkostningsfordeling

Omkostningsfordeling er brugt i målrapporteringsafsnittene.
Udgifterne er fordelt ud fra antallet af årsværk.

5.6 Nøgletal

Oversigt over nøgletal

Nøgletal	2007	2008	Kommentar
Negativ udsvingsrate	2,6	3,5	side 12
Akk. Overskudsgrad	2,7 %	4,4 %	side 12
Udnyttelsesgrad af låneramme	88,1 %	60 %	side 6
Overskudsgrad	0 %	1,7 %	
Bevillingsandel	94,5 %	80,9 %	
Tab på debitorer	2,9 %	0 %	
Kapitalandel	1,4 %	2,4 %	
Afskrivningsrate	36,8 %	47,5 %	
Opretholdelsesgrad	391,1 %	73,8 %	Side 12
Gns. årsværkspris tkr.	495	462	
Soliditetsgrad	14,6 %	15,6 %	
Reservationsflow	100 %	100 %	
Reservationsandel	2,1 %	7,5 %	
Akk. Reservationsandel	2,1 %	7,5 %	